

Sygn. akt: I C 262/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki
Protokolant:	protokolant sądowy Joanna Pilc -Syposz

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 r. na rozprawie w N.

sprawy z powództwa ta B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.

przeciwko T. B.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Strona powodowa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie w dniu 13.06.2013 roku domagała się zasądzenia od pozwanego T. B. kwoty 14.875,35 zł z tytułu umowy kredytu wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanego kosztów postępowania w wysokości 186 zł z tytułu opłaty sądowej i 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że w dniu 21.10.2008 r. pozwany zawarł umowę kredytu ratalnego nr (...) z (...) Bankiem S. A. Wobec braku spłaty zadłużenia wierzytelność wynikająca z opisanej wyżej umowy została sprzedana na rzecz strony powodowej na mocy umowy sprzedaży wierzytelności zawartej z (...) Bankiem S. A. w dniu 26.04.2011 r. Strona powodowa wskazała, że nabyła wierzytelność w kwocie 12.519,82 zł w tym: 8.925,24 zł tytułem kapitału, 3.270,07 zł tytułem odsetek umownych naliczanych przez bank, 191,25 zł tytułem kosztów poniesionych przez bank w związku z monitoringiem płatności (koszty upomnień telefonicznych i pisemnych) oraz tytułem kosztów działań windykacyjnych podejmowanych przez bank po dniu wypowiedzenia umowy (koszty windykacji bezpośredniej, pisemnej, telefonicznej), w wysokości zgodnej z treścią umowy kredytu ratalnego, 133,26 zł tytułem zasądzonych i niewyegzekwowanych przez poprzedniego wierzyciela kosztów procesu związanych z zaopatrzeniem bankowego tytułu egzekucyjnego w sądową klauzulę wykonalności oraz kosztów egzekucyjnych poniesionych przez poprzedniego wierzyciela, lecz niewyegzekwowanych w toku egzekucji, które powód nabył na podstawie przywołanej umowy sprzedaży i jako podmiot niebędący bankiem, nie ma innej prawnej możliwości wyegzekwowania należności z tego tytułu, poza wystąpieniem o ich zapłatę na drogę postępowania sądowego. Dalej strona powodowa wskazała, że na żadnym etapie windykacji nie naliczał odsetek od zasądzonych kosztów procesu. Pozwana zgodziła się na

warunki naliczania odsetek oraz kosztów monitoringu i czynności windykacyjnych. Nadto opisane wyżej koszty nie stanowią kosztów związanych z zawarciem umowy, o których mowa w art. 7a ustawy z dnia 20 lipca 2011 r. o kredycie konsumenckim. Aktualną na dzień sprzedaży wierzytelności jej wysokość potwierdza wyciąg z załącznika do umowy sprzedaży wierzytelności. Od dnia nabycia wierzytelności strona powodowa kontynuowała naliczanie odsetek za opóźnienie w spłacie kapitału w wysokości ustawowej. Łączna wysokość zadłużenia pozwanego stwierdzona została na dzień 10 czerwca 2013 r. dokumentem księgowym w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda i wynosi 8.925,24 zł tytułem kapitału, 5.625,60 zł tytułem odsetek, 324,51 zł tytułem kosztów. Strona powodowa dokonała kapitalizacji odsetek należnych na dzień wniesienia pozwu i domagała się zasądzenia odsetek od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W dniu 10 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 1422943/13 wydał w elektronicznym postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty, w którym nakazał pozwanemu T. B. zapłatę na rzecz strony powodowej B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G. kwoty 14.875,35 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 13 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 2.586,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Pozwany T. B. reprezentowany przez kuratora D. S. w dniu 16.11.2013 roku (k. 7-9) wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty. W sprzeciwie kurator podała, że pozwany jest częściowo ubezwłasnowolniony od 1990 r. z uwagi na chorobę psychiczną (schizofrenię paranoidalną). Wszelkie umowy zawarte przez pozwanego z (...) Bankiem S. A. są nieważne, bo na ich zawarcie nie wyraził zgody przedstawiciel ustawowy pozwanego, ani nie zostały potwierdzone przez tego przedstawiciela w terminie późniejszym.

Swoje stanowisko kurator pozwanego podtrzymała w piśmie stanowiącym uzupełnienie braków formalnych sprzeciwu z dnia 24 lipca 2014 r. (k. 23-28) w którym domagała się oddalenia powództwa w całości, wskazując, że umowa pożyczki zawarta z (...) Bankiem S. A. nie jest umowa zaliczoną do umów powszechnie zawieranych w drobnych sprawach życia codziennego. Z uwagi na nieważność umowy kredytu środki pobrane przez pozwanego mogą być przedmiotem ewentualnego roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia, ale z takim roszczeniem może wystąpić jedynie zubożony, czyli (...) Bank S. A. Fakt zawierania umów z różnymi instytucjami pozwany ukrywał przed rodziną, konsekwentnie niszcząc lub ukrywając dokumentację.

Strona powodowa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w G. w piśmie procesowym wniesionym dnia 30.07.2014 r. (k. 29-31) podtrzymała stanowisko zawarte w pozwie w całości.

W piśmie procesowym z dnia 10.10.2014 r. (k. 72-75) strona powodowa dokonała zmiany powództwa w ten sposób, że obok roszczenia zgłoszonego pozwem z dnia 11.06.2013 r. zgłosiła roszczenie ewentualne i wniosła, aby Sąd uznając brak podstaw do zasądzenia pierwotnie zgłoszonego roszczenia zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 5.684,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21.10.2008 r. do dnia zapłaty oraz zasądził od pozwanego koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W piśmie podkreślono, że pozwany niewątpliwie uzyskał kwotę wskazaną w umowie kredytowej i z tego powodu jest niesłusznie wzbogacony. Jako podstawę roszczenia ewentualnego przytoczono art. 405 k.c. i 410 § 2 k.c. Podkreślono również, że to pozwany swoim zachowaniem przyczynił się do wytoczenia powództwa i zasadnym jest obciążenie go kosztami postępowania sądowego.

W piśmie procesowym z dnia 27.10.2014 r. (k. 86) kurator pozwanego wniosła o oddalenie również roszczenia ewentualnego wskazując, że legitymację czynną w zakresie tego powództwa ma jedynie podmiot zubożony tj. (...) Bank S. A. bo strona powodowa nabyła wierzytelności z tytułu nieważnej umowy.

Na rozprawie dnia 17.12.2014 r. (k. 102) kurator pozwanego domagał się oddalenia roszczenia głównego i ewentualnego w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany T. B. postanowieniem z dnia 30 listopada 1990 r. wydanym przez Sąd Wojewódzki w Opolu w sprawie o sygn. I Ns 48/90 został częściowo ubezwłasnowolniony z uwagi na schizofrenię paranoidalną. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Nysie z 7 maja 2009 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RNs 41/09 zmieniono postanowienie tego Sądu z dnia 22 kwietnia 1991 r. i kuratorem dla ubezwłasnowolnionego częściowo T. B. ustanowiono D. S., zwalniając z tej funkcji A. B..

Dowód: odpis postanowienia SW w Opolu w sprawie I Ns 48/90 k. 8, odpis postanowienia SR w Nysie z 7.05.2009 r. sygn. akt III RNs 41/09 k. 8/II.

W dniu 21 października 2008 r. pozwany T. B. zawarł umowę kredytu gotówkowego nr (...) z (...) Bankiem S. A. Na mocy tej umowy pozwanemu udzielono kredytu na cele konsumpcyjne w kwocie 9.067,14 zł. Po potrąceniu kosztów pozwany otrzymał na mocy tej umowy kwotę 6.574 zł za pośrednictwem Banku (...). Zgodnie z § 3 umowy kredyt udzielony pozwanemu był oprocentowany według stałej stopy procentowej wynoszącej 17,99 % w stosunku rocznym. Spłata pożyczki wraz z odsetkami miała następować w sposób określony w § 4 umowy w 72 miesięcznych ratach po 221,75 zł. Pierwszą ratę pozwany miał spłacić do dnia 21.11.2008 r., a ostatnią 21.10.2014 r. W myśl § 7 ogólnych warunków umowy kredytu umowa bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu m.in. w przypadku zaległości w spłacie dwóch pełnych rat kredytu. Umowa została podpisana przez pozwanego T. B.. Nie podpisał jej kurator pozwanego.

Dowód: umowa kredytu z dnia 21.10.2008 r. k. 37-40; potwierdzenie wypłaty kredytu k. 41; dane kredytobiorcy k. 42.

Z uwagi na to, iż pozwany T. B. nie regulował w terminie swojego zobowiązania, wynikającego z umowy kredytu z dnia 21.10.2008 r., wierzyciel (...) Bank S.A. w W. w dniu 22.03.2010 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr 8 (...) /MZd/10, w którym wskazał, że zadłużenie pozwanego z tytułu kredytu z dnia 21.10.2008 r. wynosi łącznie 10.841,95 zł, w tym: 8.925,24 zł z tytułu kapitału, 962,82 zł z tytułu odsetek umownych w wysokości 17,99 % w stosunku rocznym naliczanych od 21.10.2008 r. do 03.08.2009 r., 315,50 zł z tytułu odsetek karnych, 44,25 zł z tytułu kosztów korespondencji, 27 zł z tytułu kosztów windykacji telefonicznej, 120 zł z tytułu opłaty administracyjnej, 731,14 zł z tytułu odsetek ustawowych za okres od 4.08.2009 r. do 22.03.2010 r. W bankowym tytule egzekucyjnym wskazano też, że (...) Bankowi należą się dalsze odsetki ustawowe, wynoszące w dacie wystawienia tytułu 13 % w stosunku rocznym. W dniu 15 kwietnia 2010 r. (...) Bank S. A. wystąpił o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności do Sądu Rejonowego w Nysie. Postanowieniem z dnia 30.04.2010 r. wydanym w sprawie I Co 1339/10 na wyżej wskazany bankowy tytuł egzekucyjny została nadana przez Sąd Rejonowy w Nysie klauzula wykonalności. W dniu 16.08.2010 r. na wniosek wierzyciela (...) Bank S. A. w W. przeciwko pozwanemu T. B. na podstawie powyższego tytułu wykonawczego zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, które jest prowadzone do chwili obecnej przez Komornika Sądowego przy SR w Nysie A. M. pod sygn. Km 602/10. W sprawie tej wyegzekwowano od T. B. i przekazano na rzecz wierzyciela (...) Bank S. A. kwotę 888,69 zł

Dowód: bankowy tytuł egzekucyjny nr 8 (...) /MZd/10 k. 43, wniosek o nadanie klauzuli bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr wraz z potwierdzeniem nadania k. 44 – 46, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności w aktach sprawy I Co 1339/10 k. 11, wniosek o wszczęcie egzekucji k. 47- 48; tytuł wykonawczy, wniosek o wszczęcie egzekucji oraz karta rozliczeniowa w aktach Km 602/10.

Pismem z dnia 10 lutego 2009 r. kurator pozwanego A. B. powiadomiła (...) Bank S. A., że jest opiekunem prawnym pozwanego, który jest częściowo ubezwłasnowolniony z uwagi na chorobę psychiczną. W piśmie tym kurator wskazała, że z uzyskanych przez nią informacji wynika, że bank bez dostatecznego sprawdzenia zdolności kredytowej udzielił pozwanemu kredytu, którego z uwagi na bardzo niski dochód z renty nie jest w stanie spłacać

Dowód: pismo z 10.02.2009 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 70-71

(...) Bank S.A. zbył przedmiotową wierzytelność przysługującą mu względem pozwanego z tytułu umowy kredytu z dnia 21.10.2008 r. na rzecz B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego

w wyniku umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26.04.2011 r., o czym pozwany został powiadomiony pismami z dnia 27.07.2011 r. Pismem z 27.07.2011 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty należności z tytułu kredytu w kwocie 12.701,01 zł. Ponownie strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty należności z tytułu umowy kredytu z 21.10.2008 r. w kwocie 14.808,59 zł pismem z dnia 20.05.2013 r.

Dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 26.04.2011 r. wraz z załącznikiem k. 49 - 54, zawiadomienie pozwanego o zbyciu wierzytelności i wezwanie do zapłaty k. 56-58, wezwanie z 20.05.2013 r. k. 55.

Na dzień 10.06.2013 r. wymagalne zadłużenie pozwanego T. B. wobec strony powodowej z tytułu umowy kredytu z dnia 21.10.2008 r. wynosiło 14.875,35 zł, z tego: 8.925,24 zł z tytułu kapitału; 5.625,60 zł z tytułu odsetek; 324,51 zł z tytułu kosztów.

Dowód: wyciąg z ksiąg rachunkowych strony powodowej z 10.06.2013 r. k. 59

W tym stanie faktycznym Sąd zważył co następuje:

Roszczenie strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie zarówno co do roszczenia głównego i ewentualnego i należało je w całości oddalić.

W niniejszej sprawie w dniu 21 października 2008 r. pozwany T. B. zawarł umowę kredytu gotówkowego nr (...) z (...) Bankiem S. A.

Do umowy tej zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2011.126.715 ze zm.) mają zastosowanie przepisy poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2001.100.1081 ze zm.)

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2001 roku o kredycie konsumenckim przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności, zwany dalej "kredytodawcą", udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w jakiegokolwiek postaci. W niniejszej sprawie (...) Bank S. A. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na podstawie umowy z dnia 21 października 2008 roku udzielił pozwanemu kredytu na cele konsumpcyjne w kwocie 9.067,14 zł. Po potrąceniu kosztów pozwany otrzymał na mocy tej umowy kwotę 6.574 zł za pośrednictwem Banku (...).

Powyższa umowa nie została podpisana przez kuratora pozwanego T. B.. Brak też innego dokumentu, w którym kurator pozwanego wyraził zgodę na zawarcie przez pozwanego umowy kredytu lub potwierdził tę umowę. Tymczasem jak wynika z dokumentów urzędowych przedłożonych przez kuratora pozwanego pozwany T. B. postanowieniem z dnia 30 listopada 1990 r. wydanym przez Sąd Wojewódzki w Opolu w sprawie o sygn. I Ns 48/90 został częściowo ubezwłasnowolniony z uwagi na schizofrenię paranoidalną. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Nysie z 7 maja 2009 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RNs 41/09 zmieniono postanowienie tego Sądu z dnia 22 kwietnia 1991 r. i kuratorem dla ubezwłasnowolnionego częściowo T. B. ustanowiono D. S., zwalniając z tej funkcji A. B..

Zgodnie z art. 15 k.c. ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynastę oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo. Zgodnie zaś z przepisem art. 16 k.c. osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę. Przepis art. 17 k.c. stanowi zaś, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Zgodnie z art. 18 § 1 k.c. ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po

uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

W niniejszej sprawie wobec braku potwierdzenia umowy kredytu z 21.10.2008 r. przez kuratora ubezwłasnowolnionego częściowo pozwanego umowa ta stała się nieważna. Kurator w wyraźny sposób odmówił potwierdzenia umowy składając sprzeciw od nakazu zapłaty. Strona powodowa nabyła wierzytelność z tytułu tej umowy na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26.04.2011 r. Po myśli art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wierzytelność ta nie istniała w dacie przelewu, umowa kredytu nie została bowiem potwierdzona do tej daty przez kuratora pozwanego. Strona powodowa nie mogła więc nabyć skutecznie tej wierzytelności, bo jako wierzytelność z tytułu umowy kredytu ta wierzytelność nie istnieje.

Sąd oddalił też zgłoszone w sprawie roszczenie ewentualne. Strona powodowa domagała się w nim zasądzenia od pozwanego kwoty 5.684,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21.10.2008 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Zgodnie natomiast z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. W niniejszej sprawie podstawa.

W niniejszej sprawie strona powodowa nie może się domagać powyższego roszczenia. W wyniku umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 26.04.2011 r., nabyła nieistniejącą wierzytelność z tytułu umowy kredytu, a nie nienależnego świadczenia. Roszczenia opartego na tej podstawie prawnej mógłby ewentualnie domagać się (...) Bank S. A., bo to on został działaniem pozwanego zubożony.

Sąd ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie na podstawie przedłożonych przez stronę powodową i kuratora dowodów z dokumentów.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.